

Afb. 7, Geëmailleerd gouden kruisbeeld in den domschat te Monza

dadige olie uit de Golgothakerk van Jerusalem in mee te nemen. De kruisigingsscène, op deze fleschjes afgebeeld, was van groote beteekenis voor de ontwikkeling van het motief; dergelijke ampullen reisden vaak de heele Middellandsche Zee langs. In deze voorstelling is nog heel veel, dat aan de vroegere reserve herinnert: vasthechting met strikken, inplaats van met nagels, zon en maan als symbolen, combinatie van kruisiging met verrijzenis binnen hetzelfde kader. Toch uit zich reeds het nieuw verworven realisme in de bewuste compositie van de groep der moorde-naars, die Christus schijnen aan te zien. Aan den voet van het kruis zitten pelgrims in aanbiddende houding.

Een in Siberië gevonden zilveren schaal (afb. 10),

Afb. 8 en 9, Metalen fleschjes voor pelgrims uit het Heilige Land meegebracht - Domschat te Monza

door Paus Gregorius den Groote aan de Longobardenkoningin Theodelinde geschonken. Christus hangt, bekleed met een lange tuniek, aan het kruis gespijkerd, gesteund op een groote voetenplank. Het gebrek aan plaatsruimte, gevolg van den vorm van het sieraad, maakte het noodig, de groep der bijfiguren op de uiteinden der kruisarmen onder te brengen: zon en maan boven het kruis, de kleine figuurtjes van Johannes en Maria in de dwarsarmen. Het inschrift, „Moeder ziehier Uw Zoon; Zoon ziehier Uw Moeder”, verbindt beiden.

In dezelfde verzameling worden enkele metalen fleschjes (afb. 8 en 9) bewaard, die door pelgrims waren meegebracht uit het Heilige Land; dergelijke ampullen dienden om er de wonder-

